

прикладі італо-американського концерну Fiat Chrysler Automobiles N.V, франко-японського альянсу Renault-Nissan-Mitsubishi та французького концерну Peugeot Société Anonyme можна прослідкувати багатонаціональний характер конкуренції та швидкість прийняття ключових рішень в автомобільній галузі в умовах посилення екологічних стандартів, необхідності значних витрат на проектування, виробництво та виведення на ринок нових моделей, що змушує автомобільні концерни розробляти стратегію створення коопераційних партнерських формувань.

Список використаних джерел

1. Fiat-Chrysler Automobiles (FCA) Group Sales Data & Trends [Електронний ресурс] // Carsalesbase. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://carsalesbase.com/fiat-chrysler-automobiles-us/>.
2. Annual Financial Reports [Електронний ресурс] // Fiat Chrysler Automobiles. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.fcagroup.com/en-US/investors/financial_regulatory/financial_reports/Pages/2018.aspx.
3. FCA Submits Proposal for a Transformative Merger with Groupe Renault [Електронний ресурс] // Fiat Chrysler Automobiles. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.fcagroup.com/en-us/media_center/fca_press_release/2019/may/pages/fca_submits_proposal_for_a_transformative_merger_with_groupe_renault.aspx.
4. Мельниченко Р. Слияние PSA и FCA: главное авто-событие прошлого, которое определяет будущее [Електронний ресурс] / Роман Мельниченко // itc.ua. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://itc.ua/articles/sliyanie-psa-i-fca-glavnoe-avto-sobytie-proshlogo-kotoroe-opredelyaet-budushhee/>.
5. FCA withdraws merger proposal to Groupe Renault [Електронний ресурс] // Fiat Chrysler Automobiles. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.fcagroup.com/en-US/media_center/fca_press_release/2019/june/Pages/fca_withdraws_merger_proposal_to_groupe_renault.aspx.
6. Groupe PSA and FCA plan to join forces to build a world leader for a new era in sustainable mobility [Електронний ресурс] // Fiat Chrysler Automobiles. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.fcagroup.com/en-US/media_center/fca_press_release/2019/november/Pages/groupe_psa_and_fca_plan_to_join_forces_to_build_a_world_leader_for_a_new_era_in_sustainable_mobility.aspx.
7. PSA – FCA Merger Project [Електронний ресурс] // PSA Groupe. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.groupe-psa.com/en/psa-fca-merger-project/>.
8. Підчоса, О., Зара, А. (2019). Стратегічні альянси автомобілебудівних концернів: фінансові результати взаємодії. Фінансові дослідження, 1(6), 2019. pp. 1-10. Режим доступу: <https://fr.stu.cn.ua/tmppdf/176.pdf>.

Лавренко Ю.¹²

ВПЛИВ ОФШОРНИХ ЗОН НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Кожний підприємець намагається скоротити свої видатки, і це особливо актуально у країнах з високим податковим навантаженням. Саме тому багато компаній переходять під юрисдикцію офшорних країн. Офшори – це держави або частина їхньої території, на якій іноземним громадянам або компаніям надаються податкові або інші пільги.

Якщо оцінювати вплив офшорів на економіку України в цілому, то я вважаю, що він є у більшості випадків негативний. В результаті впливу капіталу держава втрачає кошти, які могла б використовувати на покращення добробуту населення. До того ж офшори дають можливість підприємцям приховувати від контролюючих органів інформацію про свою діяльність, тому ведення фінансових операцій через інші країни стало популярно серед компаній, що порушують закон у своїй країні, спонсорують тероризм або іншу злочинну діяльність. Також серед негативних наслідків можна зазначити втрату податкових внесків, скорочення внутрішніх інвестиційних ресурсів, зайнятості, зниження інтересу потенційних інвесторів.

Однак офшорізація вітчизняного бізнесу використовується не тільки для податкової оптимізації і легалізації незаконних доходів. Масштаби виведення активів являють загрозу національній безпеці і державності через втрати контролю над стратегічними підприємствами металургії, машинобудування, оборонно-промислового комплексу. Практично державою втрачаються основні важелі управління економікою та регулювання платіжного балансу.

¹² Студентка 3-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Матей В. В., к.е.н., асистент кафедри міжнародних фінансів.

Згідно зі звітом TJN, відтік капіталу фізичних осіб за часів існування незалежної України в зарубіжні офшорні зони до 2010 р. досяг \$ 167 млрд, при цьому з Росії – \$ 798 млрд, а з Польщі – \$ 165 млрд. Загалом, Україна знаходиться на 15 місці за відтоком капіталу до офшорних держав.

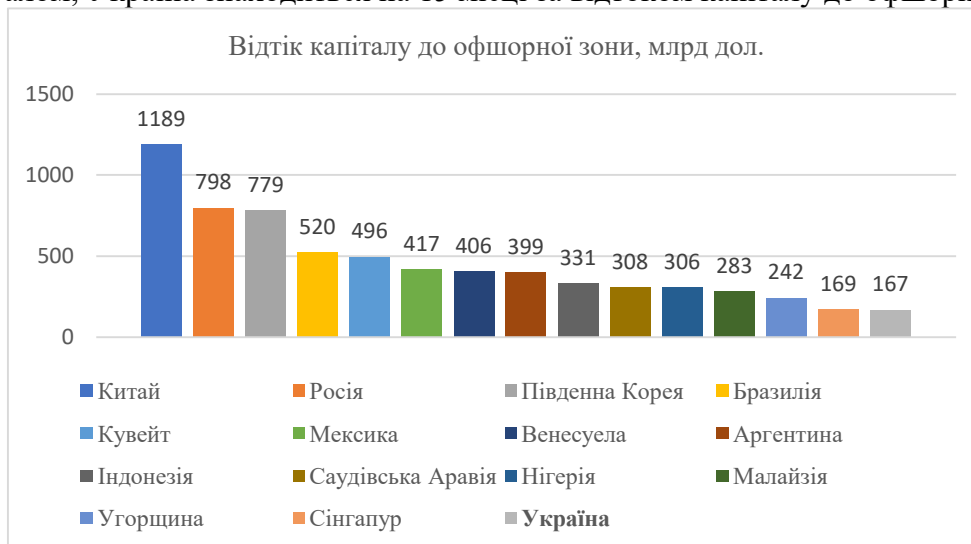

Рис.1. Відтік капіталу до офшорної зони за період 1970-2010 рр., млрд дол. [1]

Незважаючи на численні публікації про згубність сформованої моделі офшорного бізнесу в Україні виведення активів і капіталу за останні роки тільки збільшилося. Тільки за 2017 – 2018 рр. українські банки перерахували в офшори 53 млрд доларів [2]. Це більше, ніж дохідна частина державного бюджету за 2019 рік (1,261 трлн гривень)[3]. Переважна частина капіталу перерахована на Кіпр (51,5 млрд доларів), а також в офшори Карибського регіону (Британські Віргінські острови і Беліз). Український банк «Приват» перерахував 32,7 млрд доларів, Перший Український міжнародний банк – 3,3 млрд доларів, Надра – 1,2 млрд доларів. 12 млн доларів йдуть на Мальдіви, Багами, Монако, Сент-Вінсент і Гренадіни та інші офшори. В останні роки стала популярна реєстрації офшорного бізнесу в екзотичних країнах Океанії (Маршаллові острова, Вануату та ін.), які недоступні через віддаленість для вітчизняних податкових органів.

Заходи, що приймаються державою щодо офшорних юрисдикцій, застаріли, і українське законодавство має бути скориговано не тільки з урахуванням світової (західної) практики, але і місцевої специфіки. Необхідно посилити контроль над вітчизняними податковими резидентами і прийняти антиофшорне законодавство з подальшим примусом до прийняття статусу податкового резидента України. Воно повинно містити механізми повернення капіталу з офшорних зон, що виключають виведення стратегічних підприємств з-під вітчизняної юрисдикції.

Щоб виявити масштаби сумнівних операцій в платіжному балансі необхідно удосконалювати методологію Центрального банку України, а податковим та іншим силовим відомствам посилити контроль за створення фірм-одноденок. Слід провести роботу зі створення «чорних» списків зарубіжних банків, що надають сумнівні фінансові послуги (схеми виведення капіталу) українським компаніям.

Головним завданням в боротьбі з відтоком капіталу повинні стати не показники обсягу відтоку, а зростання іноземних активів резидентів України. Збільшення податків для великого бізнесу лише посилить відхід до офшорів. Найбільш ефективним способом боротьби з офшорами залишається створення сприятливого інвестиційного клімату у вітчизняній економіці, що сприяє легалізації вивезеного капіталу. Це особливо актуально для української економіки, яка переживає дефіцит позикових коштів, коли одночасно через фіскальну політику відбувається відтік капіталу за кордон.

Вітчизняний бізнес йде в офшори не тільки для оптимізації податків, а й для порятунку від рейдерства. Тому для поліпшення інвестиційного клімату і захисту від рейдерства необхідно створити траст (майновий фонд) під керуванням довірчого керуючого.

Список використаних джерел

1. The Price of Offshore, Revisited [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Appendix%203%20-%202012%20Price%20of%20Offshore%20pt%201%20-%20pp%201-59.pdf>.
2. Щербина С. Острови скарбів для олігархів [Електронний ресурс] / Сергій Щербина – Режим доступу до ресурсу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2012/06/6/324644/>.
3. Державний бюджет України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/>.